

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5763/22
7.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Оља Оливерић Новаковић, адвокат из Београда, Генерал Жданова 1/22, против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Милан Цвијовић, адвокат из Београда, Нехруова 119/3, ради дуга, одлучујући о жалбама тужиле и тужених изјављеним против пресуде Другог основног суда у Београду П 6987/21 од 25.3.2022. године, у седници већа одржаној дана 7.3.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиле и тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 6987/21 од 25.3.2022. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првим ставом изреке побијане пресуде укинута је решење Другог основног суда у Београду Иив 711/18 од 30.3.2018. године у обавезујућем делу и делу за трошкове извршења. Другим ставом изреке делимично је усвојен тужбени захтев па су обавезане тужене да тужиљи на име главног дуга солидарно исплате износ од 452.100,00 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 22.3.2018. године до исплате. Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се обавезу тужене да тужиљи солидарно на име главног дуга исплате преко досуђеног износа од 452.100,00 динара, а до траженог износа од 597.975,00 динара односно за износ од 145.875,00 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 1.5.2017. године до исплате. Четвртим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се тужене обавезу да тужиљи на досуђени износ главног дуга од 452.100,00 динара солидарно плате припадајућу законску затезну камату за период од 1.5.2017. године па закључно са 21.3.2018. године. Петим ставом изреке обавезане су тужене да тужиљи солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 69.790,00 динара.

Благовремено изјављеним жалбама тужила и тужене су првостепену пресуду побијале из свих разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11 ... 18/20) и то тужила у првом, трећем, четвртм и петом ставу изреке, а тужене у другом и петом ставу изреке пресуде. Тужене су трошкове другостепеног поступка тражиле и определиле.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу сагласно овлашћењима прописаним чланом 386 став 3 Закона о парничном поступку, другостепени суд је оценио да су жалбе тужиле и тужених неосноване.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које овај суд пази по службеној дужности, а жалбама парничних странака се неосновано указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 истог закона, с обзиром да побијана пресуда садржи потпуне и јасне разлоге о битним чињеницама који не противрече садржини доказа у списима, а њена изрека је разумљива и није противречна себи ни разлозима пресуде тако да се законитост и правилност пресуде са сигурношћу могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је као адвокат заступала тужене у својству пуномоћника у парничном поступку пред Другим основним судом у Београду П 1227/12 који је прекинут правноснажним решењем тог суда од 31.1.2014. године због смрти тужиоца ГГ. Утврђена вредност предмета спора у наведеном поступку је 100.000,00 евра, што према средњем курсу НБС за 1 евро у висини од 93,28 динара на дан 9.4.2009. године – када је тужба поднета, износи 9.388.000,00 динара. У време покретања тог парничног поступка тужена ВВ је била малолетна, па је њена мајка – тужена ББ издала адвокату АА (девојачко ...) пуномоћје за обе тужене. Између тужиле и тужене ББ постигнут је тада усмени споразум да ће јој тужене, за заступање у наведеној парници плаћати авансно по 100 евра за свако одржано рочиште и сваки поднесак, а по 50 евра за свако неодржано рочиште, те да ће тужене по окончању спора, тужили платити трошкове по важећој Адвокатској тарифи према вредности спора утврђеној од стране суда. Тужене су своје обавезе авансног плаћања извршавале редовно те су тужили тако укупно исплатиле износ од 167.400,00 динара, а што међу странкама током поступка није било спорно. Тужила је као пуномоћник тужене заступала на девет одржаних рочишта за главну расправу, у њихово име је приступила на три неодржана рочишта, сачинила одговор на тужбу и два образложена поднеска. Тужила је у марту 2017. године позвала тужену ББ и тражила да јој исплати трошкове заступања у износу од 10.000 евра, знајући да су стварни трошкови нижи од тог износа, због чега јој је тужена ББ рекла да је изгубила поверење у њу и затражила да јој врати списе предмета. Дана 28.3.2017. године тужена ББ је приступила у адвокатску канцеларију тужиле и саопштила тужили да јој је опозвано пуномоћје за заступање у наведеној парници, па је тужила сачинила писмено обавештење о предузетим парничним радњама у поступку пред Другим основним судом у Београду П 1227/12, уз констатацију да су јој тужене отказале пуномоћје. Тужена ББ је наведено обавештење својеручно потписала без примедби и преузела списе предмета. Тужила је том приликом сачинила и рачун за пружене адвокатске услуге бр. 6/17 у укупном износу од 597.975,00 динара у ком рачуну је према вредности предмета спора од 100.000,00 евра и

важећој АТ обрачунала сваку појединачну радњу коју је као пуномоћник тужених предузела у наведеном поступку и укупно добијени износ од 765.375,00 динара умањила за износ од 167.400,00 динара који јој је исплаћен од стране тужених. Тужена ББ је одбила да потпише наведени рачун. Тужила је туженима тај рачун послала на кућну адресу препорученом пошиљком која је предата пошти дана 4.4.2017. године, а дана 18.10.2017. године туженима је препорученом пошиљком упутила опомену са позивом да тужене у року од 8 дана од пријема опомене измире дуговање тужили у укупном износу од 597.975,00 динара по рачуну за пружене адвокатске услуге бр. 6/17 од 28.3.2017. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је применом члана 262 став 1, члана 360 став 1, члана 371, члана 388, члана 749 Закона о облигационим односима, члана 23 став 1 Закона о адвокатури, члана 11 и тарифног броја 21 Тарифе и наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, оценио да тужила има право на исплату разлике између авансно уплаћених износа током трајања парничног поступка и пуне цене адвокатских услуга по важећој АТ, у складу са вредношћу предмета спора коју је утврдио суд у висини од 100.000,00 евра, односно 9.388.000,00 динара, обрачунатом по курсу евра на дан подношења тужбе дана 9.4.2009. године (93,38 динара), а не према вредности спора утврђеној према курсу евра на дан када је тужила сачинила рачун за пружене адвокатске услуге дана 28.3.2017. године (123,99 динара). Стога према ставу првостепеног суда тужили на име награде за састав одговора на тужбу припада износ од 30.000,00 динара, колико је по рачуну и тражила, за два образложена поднеска износ од по 45.000,00 динара (30.000,00 динара по поднеску, уз увећање од 50% за заступање две странке), за присуп на девет одржаних рочишта износ од по 47.250,00 динара (31.500,00 динара по рочишту, уз увећање од 50% за заступање две странке), а за приступ на три неодржана рочишта износ од по 24.750,00 динара (16.500,00 динара по рочишту, уз увећање од 50% за заступање две странке), што износи укупно 619.500,00 динара. Како су тужене тужили за наведене парничне радње исплатиле износ од 167.400,00 динара, то су су тужене обавезане на исплату разлике у висини од 452.100,00 динара, док је у преосталом делу за исплату износа од још 145.875,00 динара тужбени захтев као неоснован одбијен.

Првостепени суд је разматрајући приговор застарелости потраживања оценио да исти није основан с обзиром да је потраживање тужиле доспело моментом опозива пуномоћја дана 28.3.2017. године, од када је тужила имала право да захтева исплату, а да је тужба (предлог за извршење) поднета у овом спору дана 22.3.2018. године, дакле пре истека општег рока застарелости из члана 371 Закона о облигационим односима. Неоснованим је оцењен и приговор преурањености тужбе – јер је потраживање тужиле доспело моментом отказивања пуномоћја од стране тужених. Тужили у складу са чланом 277 став 1 и 324 Закона о облигационим односима припада камата на досуђени износ од дана подношења тужбе 22.3.2018. године, јер се са сигурношћу није могао утврдити тренутак када су тужене примиле рачун, одосно од када је почео тећи парнициони рок, због чега је као неоснован одбијен тужбени захтев за исплату законске затезне камате на износ од 452.100,00 динара за период од 1.5.2017. године закључно са 21.3.2018. године.

Према оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју

одлуку разлоге које у целости прихвата и другостепени суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку, на исте упућује.

Неосновано се жалбом тужиље указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези са чланом 460 став 4 Закона о парничном поступку с обзиром да су у конкретном случају у смислу одредбе члана 455 у вези са чланом 461 став 1 истог закона, били испуњени услови за укидање решења о извршењу у обавезујућем делу и делу за трошкове извршења како је то правилно закључио и првостепени суд доносећи одлуку садржану у првом ставу изреке побијане пресуде када се има у виду да уз предлог за доношење решења о извршењу није био приложен и доказ о уручењу опомене за плаћање доспелог потраживања, што је један од нужних услова прописаних чланом 455 Закона о парничном поступку у чијем недостатку суд у складу са чланом 461 став 1 истог закона доноси решење којим се укида платни налог, а која одредба се сходно примењује и на решење о извршењу. Стога околност да је првостепени суд за своју одлуку дао другачије разлоге није од утицаја на правилност одлуке у побијаном делу. Парнични суд супротно ставу тужиље изнетом у жалби не може одредити застој извршног поступка јер таква могућност није прописана одредбом члана 227 Закона о парничном поступку на коју се у жалби позива.

Противно наводима жалбе туженог, чињенично стање је доказима изведеним сходно члану 7 став 1 и члану 228 Закона о парничном поступку у вези са чланом 229 став 2 истог закона, правилно и потпуно утврђено, па нема разлога за сумњу у правилност оцене изведених доказа које је првостепени суд сходно одредби члана 8 Закона о парничном поступку образложено ценио, а утврђене битне чињенице недвосмислено произлазе из изведених доказа.

Неосновано се жалбом тужиље указује на погрешну примену материјалног права тврдњом да је првостепени суд пропустио да примени одредбе члана 262 – 269 Закона о облигационим односима и да висину неисплаћеног дела обавеза тужених за предузете радње заступања од стране тужиље обрачуна тако што би вредност спора у валути евро прерачунао у динаре према курсу евра важећем у моменту сачињавања обрачуна који је тужиља извршила дана 28.3.2017. године, а не према вредности спора утврђеној према курсу евра на дан подношења тужбе у поступку у коме је тужиља за рачун тужених парничне радње предузимала, односно према курсу важећем на дан 9.4.2009. године како је то првостепени суд учинио.

Према утврђеном чињеничном стању следи да је између парничних странака постигнут усмени споразум да ће тужена по окончању спора тужиљи платити трошкове по важећој Адвокатској тарифи према вредности спора утврђеној од стране суда, па је правилно првостепени суд применио одредбе члана 23 Закона о адвокатури и Тарифни број 13 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката (“Службени гласник РС”, бр. 37/21 од 14.4.2021. године) којима је прописано да се висина награде за рад адвоката одређује према важећој тарифи у време обрачуна, а према вредности спора. Дакле, висина награде за рад адвоката одређује се према вредности спора коју суд у поступку у коме адвокат предузима парничне радње одреди сходно члану 28 – 33 Закона о парничном поступку, а што је у предметном спору који се водио пред Другим основним судом у Београду и учињено одређивањем вредности предмета спора на износ од 100.000 евра, и то према динарској противвредности овог износа на дан

подношења тужбе сходно члану 403 став 3 Закона о парничном поступку, а не према курсу важећем у време обрачуна трошкова како се жалбом неосновано указује. Накнаде измене курса не могу бити од утицаја на вредност предмета спора која се утврђује према курсу евра важећем на дан подношења тужбе. Накнада коју тужила потражује уговорена је по Адвокатској тарифи - дакле у динарској, а не у иностраној валути па нема места ни примени одредбе члана 395 Закона о облигационим односима која се односи на потраживања у иностраној валути, па се не може прихватити навод жалбе да је требало применити курс евра који важи у тренутку испуњења обавезе.

На правилност одлуке првостепеног суда о висини неисплаћених потраживања тужиле за предузете парничне радње без утицаја су и наводи жалбе тужиле да је висина исплаћеног износа који је тужила од тужених примила током поступка као авансну исплату дугујуће награде обрачуната по вишем курсу – оном важећем на дан 28.3.2017. године, те да је требало и исплаћене износе у иностраној валути прерачунати по курсу важећем на дан подношења тужбе, када се има у виду да је тужила у достављеном рачуну навела да су тужене до достављања рачуна платиле укупан износ од 167.400,00 динара, те се стога ради о неоспореној чињеници која се у смислу одредбе члана 230 став 1 Закона о парничном поступку не доказује.

Стога, како тужила током поступка није истицала, нити предлагала доказе у прилог тврдње да је давање тужених требало прерачунати на други начин, а не онако како је то она учинила у рачуну бр. 6/17 од 28.3.2017. године, то је правилном оценом изведених доказа и изнетих тврдњи првостепени суд досудио тужилу разлику између трошкова за предузете парничне радње у својству адвоката према Адвокатској тарифи умањене за исплаћени износ од 167.400,00 динара које су тужене авансно платиле.

Противно жалбеним наводима тужиле правилно је првостепени суд применио одредбу члана 324 Закона о облигационим односима приликом доношења одлуке којом је одбио тужбени захтев у делу којим је тражена исплата законске затезне камате на досуђено потраживање за период од 1.5.2017. године закључно са 21.3.2018. године. Наиме, тачно је да је тужена ББ одбила да потпише рачун који је тужила сачинила дана 28.3.2017. године, али тужила жалбеним наводима занемарује чињеницу да је тужила опоменом од 18.10.2017. године туженима оставила накнадни рок од 8 дана од пријема опомене за измирење дуговања према тужилу према рачуну бр. 6/17 од 28.3.2017. године, због чега је чињеница датума пријема наведене опомене, а не предаје исте пошти, од значаја за оцену дана када су тужене пале у доцњу са испуњењем обавезе. Како доказ о датуму пријема опомене упућене туженима дана 18.10.2017. године препорученом пошиљком током првостепеног поступка није пружен, то се тужила не може са успехом на исте позивати у поступку по жалби. Наиме, према члану 372 став 1 Закона о парничном поступку у жалби не могу да се износе нове чињенице и предлажу нови докази, осим ако подносилац жалбе учини вероватним да без своје кривице није могао да их изнесе, односно предложи до закључења главне расправе. Како тужила услове прописане цитираним чланом Закона о парничном поступку није испунила и то како у погледу достављања доказа о датуму пријема опомене од 18.10.2017. године од стране тужених, тако ни у погледу дописа тужених упућеног пуномоћнику тужиле дана 26.10.2017. године (који је такође достављен тек уз жалбу), то су исти без утицаја на правилност одлуке у побијаном делу.

Неосновани су и жалбени наводи тужених да је потраживање тужиље потенцијално, али није настало. Правилно је првостепени суд закључио да је уговорни однос између тужиље и тужених престао моментом опозива пуномоћја, од када је тужиља стекла право да потражује накнаду за до тада предузете радње заступања, без обзира што сама парница није окончана, а све у складу са чланом 765 став 2 Закона о облигационим односима којим је прописана дужност налогодавца да у случају одустанка од уговора, исплати налогопримцу одговарајући део накнаде. Однос између пуномоћника и властодавца представља уговорни однос чији настапак, постојање и престанак зависе од постојања сагласности воља. Како су тужене опозвале пуномоћје тужиљи, тиме је престао њихов уговорни однос, али и правни основ да тужиља као пуномоћник даље учествује у парници за коју је била ангажована. Стога су даљи ток и резултат тог поступка без утицаја на потраживање тужиље за већ извршене радње.

Нису основани ни жалбени наводи тужених да је потраживање тужиље условљено успешним окончањем парнице у којој је заступала тужене. Однос властодавца и пуномоћника је облигација средства, а не облигација циља, па стога пуномоћник не може гарантовати исход поступка, те тиме ни накнада за његове радње, које је неспорно предузео, не може бити условљена жељеним исходом поступка. Тако уговорен услов је неважећи, јер тужиља не може гарантовати резултат поступка, пошто исти није искључиво зависан од њених радњи.

Одлука о трошковима парничног поступка донета је правилном применом одредаба члана 150, 153 и 154 Закона о парничном поступку и важеће Адвокатске и Таксене тарифе. Жалбом тужиље се неосновано указује да је првостепени суд тужиљу обавезао да плати веће износе судских такси од оних које јој је признао, јер се код делимично усвојених новчаних захтева и адвокатски трошкови и трошкови судских такси накнађују сразмерно успеху у спору, односно према вредности усвојеног дела захтева, како је то првостепени суд правилно и учинио.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе али их посебно не обрађаје, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Како је жалба тужених одбијена, то је сходно члану 165 став 1 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку као неоснован одбијен њихов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у другом ставу изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић